ч. 237 (13.476). Львів, неділя 10. вересня 1933. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, ІІ. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Пора призадуматись.

Валютові потрясення і наша безпрограмовість.

(Дискусійна стаття)

В цей час, коли світова фінансова система на найважнішому свому відтинку — стійности валют — поважно захитала, коли слова девалюація й інфляція гомонять на всіх перехрестях світа, коли скрізь — також і серед нашого громадянства — зароджується — як це окреслив недавно в „Ділі“ д-р Кость Левицький — „інфляційна мораль“, защіплена перш усього зниżкою вартости доляра, від якої одні виграють, а інші програють, — в цей час валютова проблема стає просто одною з наших національних проблем, яку слід розвязати в нашому власному крузі, чи бодай якслід насвітлити. Мав слушність інж. Ольховий, коли недавно на сторінках „Діла“*) спробував перервати мовчанку тих, які в першу чергу є титулу свого становища, є обовязані відізватись, поділитись з громадянством своїми думками в цій матерії. Якщоб не ця обставина, що зробив це п. Ольховий у час ферійльний, то гіркі завваження його під адресою провідників наших кредитових установ можна би з ще більшим притиском повторити. Бо досі ніхто з тих провідників не відгукнувся і не попробував прилюдно проаналізувати наболілого в нас валютового питання. Навіть не відбулася досі остаточна нарада репрезентантів наших економічних централь про забезпечення валют при льокатах, що її заповів був дир. Савчич підчас Загальних Зборів т-ва „Ощадність“ 20. VI. відкладаючи її на той час, коли покінчиться європ. конференція у Льондоні і будуть уже відомі висліди цієї конференції.

Те, щоби проговорили відповідальні керманичі наших фін. установ, є незвичайно важне. В громадянстві йде глухий гомін невдоволення, ціна „інфляційної моралі“, тим разом наших банків, процес капіталізації стриманий, провінц. кредитові установи здезорієнтовані і пробують на свій лад розвязувати проблему евентуального загроження краєвої валюти. Чи не досить причин, аби мовчанку перервати?

Дехто захоче висунути такі арґументи мовчанки: ми нічого самостійного в ділянці фінанс. політики створити не можемо, ми залежні є від валютових пертурбацій світа й евент. перемін у Польщі, в наших банках ведемо таку політику, як поляки чи жиди у своїх, в долярових операціях затримуємо білянсову рівновагу, та й годі.

Та це будуть арґументи нестійні! Очевидно — ми не повисли у воздушних просторах, аби могли сказати, що нас світові валютові пертурбації не обходять. Ба, що більше — ми навіть недержавна нація і через те подвійно залежні від обективних обставин, одначе це не виключає можливости створення власної програми для наших фінансових установ, програми асекурації проти різних валютових несподіванок для забереження фінансового стану посідання нашого громадянства. Власне цей стан посідання є забідний, аби ми могли плисти безпрограмово по хвилях загально-польської фінансової дійсности. Не вимагаємо від наших банків філянтропійности в ділянці кредитово-щадничих операцій, зате слушно можемо вимагати зрозуміння своєрідности завдань українських фінансових інституцій, відмінних дещо від завдань інституцій чужих, польських і жидівських. Там допустимий є еґоїзм і спекулятивність, у нас ці прикмети були б великим прогріхом. Скажете, що в крайнім випадку збагачується рідна інституція, куди перекладається гроші з кишень рідного громадянства. Отже з національної точки нема, мовляв, тут відємних сторін**). Так! Але де дівається моральна цінність, цей важкий до здобуття капітал: довіря громадянства до своїх інституцій?!

Валютове питання мусить бути в нас насвітлене з усіх сторін. Громадянство мусить познайомитись із тим, що у валютовій ділянці діється у світі, які небезпеки загрожують поль. золотому, як забезпечити свої ощадности і як заховуватись при інших приватних операціях, де входить в гру стійність гроша. Воно мусить бути освідомлене в тому, чи справді золотий у золоті забезпечує вартість краєвого гроша від евентуальних потрясень, — як це доволі беззастережно приняв інж. Ольховий у своїй другій статті „Валюта“ („Діло“ з 30. серпня ц. р.).

У слідуючих статтях спробую порушити деще з цих справ, не претендуючи на вичерпання цієї преважної теми. Не вичерпують цієї теми і мої попередні статті, як теж цікаві статті інж. Ольхового. Думаю, що дискутантів найдеться більше, — вийдуть вони теж з кола наших фінансових діячів — а разом із тим найдеться багато нових думок, з яких у сумі зродиться наш плян, наша програма оборони національного майна проти наступу девалюації.

В. Несторович.

*) „Валюта“ — „Діло“ 5. серпня 1933.

**) В те, чи справді так просто представляється справа, чи внутр. фін. програма наших інституцій обереглa бодай для них те, що втратило громадянство у звязку з доляром, не входимо, бо не розпоряджаємо конкретними даними. Беремо цей найкращий випадок, коли вони збереглa, а вияснення дадуть нам як не близькі цій справі діячі, то недалекі білянсe.

Політика безприкладного хижацтва.

Щораз частіше появляються в европейській пресі статті про жахливі відносини на Радянській Україні. За французьким „Журналь де Женев“ такий самий поважний німецький швайцарський денник „Нае Ціріхер Цайтунг“ приносить дня 1. вересня добре поінформовану передовицю п. з. „Трагедія України“.

КОНФЛІКТ МІЖ МОСКВОЮ І ХАРКОВОМ.

В останніх тижнях мала европейська преса знову нагоду занятись українською проблемою, тому, що несподіване самогубство Скрипника старого, глибоковіруючого комуніста виявило, що між Харковом і Москвою істнують суперечності, яких не може загладити навіть нівеляційний вплив комуністичної диктатури. Коли ми ще раз пригадаємо тут останні події на Радянській Україні, то робимо це в тій думці, щоби розсіяти загально-поширений погляд буцім-то конфлікт між Сталіном і Скрипником це тільки внутрішня суперечка в комуністичній партії щодо розуміння Ленінської політики у національній справі. Цей погляд був би зовсім вірний, якби московська партійна централя вела справді „міжнародню“ політику, якби старалася шанувати своєрідні прикмети національности та мови народів, що належать до Радянського Союзу. Коли скінчилася громадянська війна, майже здавалося, що так воно і буде. Тимчасом ставало щораз ясніше, що ця Ленінська політика це тільки звичайний шаховий хід, точнісько такий самий, як колишнє гасло „мир за всяку ціну“, до якого теж ніколи не ставилися поважно.

ОБІЦЯНКИ ПРО ЗЕМЛЮ І ВОЛЮ.

Коли наслідком революції та громадянської війни національна свідомість народів Росії пробинулася, мусіла Москва поволі чи неволі піти на уступки. Тільки таким способом удалося більшовикам поволі стати панами України. Коли червона армія ввійшла на Україну, її провідники проголошували, що приносять українським селянам землю і свободу. Обіцяли тоді шанувати мову та національність. Вже ці обіцянки мали велике значіння, тому, що голод на землю був між селянами одною з головних підойм революції. Правда, що й український уряд Петлюри теж перевів уже поділ великої власности, чи пак потурав тому, що селяни самі прогнали дідичів.

А проте вже в літі 1918 р. селяни побачили, що вони мусять віддати землю, коли перший український уряд упав під натиском німецько-австрійської влади з гетьманом Скоропадським. Окупаційна влада вважала зі свого становища необхідним засобом осадити на землі наново дідичів, які запевнювали підвищений збір збіжжа. Та наслідком цього було те, що селяни тратили довіря до провідників українського руху, що обіцювали їм поділ земель. Селяни пішли громадою під блакитно-жовтий прапор Петлюри і почали боротьбу проти гетьмана. Майже трьохлітня війна Петлюри з більшовиками була одним новим доказом пробудженої національної свідомости тому, що українські селяни бачили у червоній Москві головно спадкоємця старої російської політичної „неділимости“ і ворожнечі до української самостійности. Петлюра пішов остаточно так далеко, що заключив союз із Польщею дарма, що в його власному таборі були голосні голоси проти цього. Український радянський уряд повстав не на підставі внутрішнього перевороту, але його принесли до Харкова штики російської армії.

ЧУЖИНЦІ ПАНУЮТЬ НА УКРАЇНІ.

Зовсім зрозуміле, що після нещасливого, хоч не безславного кінця українсько-російсько-совітської війни були українські патріоти, які пробували служити національній справі бодай у рямцях комуністичної союзної держави, головно, коли Ленін почав ставитися дуже ліберально до мовного питання. Та хутко виявилося, що національна самостійність України була тільки зовнішня і що Москва дивилася на неї як на свою провінцію, а навіть як на кольонію. Дуже ясно стало це тим українцям, що займалися господарськими проблемами. Перед війною була Україна шпихліром Росії і одною з найбагатших її земель. Та вона не мала змоги сама користуватися своїми багацтвами, тому, що вищі кляси належали здебільша до чужих національностей — до російської, жидівської або польської. Після революції щезли польські дідичі, але залишилися російські урядовці і новий пан — російський промисловий робітник. Бо одною із важних ознак національного складу України є те, що промисловий пролетаріят складається здебільша з росіян. Українці йдуть нерадо до міста, вони воліють, згідно зі своєю вдачею, працювати на ріллі. Жидівський елемент пристосувався легко до нових обставин. Він покинув торгівлю і став матеріялом для нової більшовицької бюрократії. Українське населення знову зійшло на другий плян, як і не могло бути інакше з огляду на його чисто селянський склад. Чисто номінальна політична автономія і спочатку справді ліберальна політика щодо мови не могли, зовсім природно, задовольнити змагання українців. Тому-то мусіли навіть переконані українські комуністи накінець побачити,

що проповідувана Москвою свобода народів є тільки фікцією.

ХЛІБ ВИДЕРТИЙ СЕЛЯНАМ ДЛЯ ЧУЖОГО КАПІТАЛУ.

Антагонізм, що дозрів між Москвою і Харковом саме тепер до такого ступня, що охопив комуністичну партію є в першій мірі наслідком безоглядної хижацької політики Москви, яка вкинула український нарід у господарську катастрофу, таку, якої світ досі не бачив. Переведена колективізація хліборобства, що мала на меті влекшити контролю над збіжевою продукцією мала той наслідок, що український селянин крім голодового пайка залишеного йому на підставі закону мусів віддати все збіжжа, щоби Москва з тим більшим розмахом могла вести свій дампінговий експорт. А коли жнива ставали щораз слабші, а Москва надалі була приневолена платити за машини куплені на чужині, висунула вона попросту твердження, що українські селяни саботують „збіжеву кампанію". Достави збіжжа на чужину не зменшили і селяни мусіли голодувати. **Це справді трагічна іронія долі, що український селянин у „пролетарській батьківщині" мусить вмирати з голоду, щоби чужинні капіталісти нічого не втратили.**

Страшний голод на Україні це факт, якого не можна довше затаїти перед світом. На це вказують між іншим драконські закони проти „стрижіїв", що ще в червні та липні відрізували незріле колосся, щоби з немеленої пшениці та ячменю перемішаної з ґрисом спекти щось таке, що ці бідолахи називали хлібом. Автор цих рядків мав такий хліб у руках; у нас у Швайцарії навіть свині не їли би його. Імовірно, що вже цього літа **мільони українських селян померли з голоду.** Довідуємося з найпевнішого джерела, що в Києві денно сотні селян, прогнані з сіл голодом, падали мертві на вулицях. Навіть в українській комуністичній пресі згадується часом тихо та обережно про нехтування українців у користь росіян. Деякі статті харківського „Комуніста", офіціяльного органу радянського уряду, могли би так само добре бути поміщені в якомусь дуже смирненькому часописі для оборони національної меншини в „капіталістичній" державі, що нарікає на прибільшену ролю пануючого населення, знаючи при цьому дуже добре, що з тими скаргами далеко не заїде.

Це безприкладне хижацтво, це плянове винищування великого народу відбувається не десь у „далекім нецивілізованім краю", як інколи дехто називає кольонії великих держав, але у межах нашої частини світа. І це діється в часі, коли майже всі европейські держави стараються навипередки запевнити собі ласку Москви.

Треба підготовитися до рішучих подій.

Основна справа над якою Всеукраїнський Конґрес мусить задуматися.

Знаємо, що нині дипльоматія майже кожної европейської країни має у своїх обрахунках також і українську справу, так чи інакше бажаючи її використати для своїх цілей: чи то сприяючи повстанню української держави чи навпаки, у ворожім становищі до змагань українського народу. Знаємо також, що нема тепер віодного дня і віодної країни, щоб не зявилось там по ріжних часописах кілька статтей про нашу справу — прихильних чи ворожих, кілька інформацій — правдивих чи перекручених. І разом з тим знаємо, що ні в одній країні не маємо свого офіційного заступництва, ні в одній країні не маємо свого офіційного бюра, — такого заступництва і такого бюра, що працює систематично, відповідально, з обовязком реаґувати на кожний політичний виступ і на кожну статтю та інформацію. Всеукраїнський Конґрес повинен зясувати, чи нормальне те, що світові політичні чинники не мають з ким говорити про українську справу, — чи не можна би знайти між нами 10 людей, яким ми могли би доручити представництво в окремих державах і чи не знайшлиб у себе коштів для них. Всі знаємо, яку у свій час пропаґанду у світі зробила Українська Капеля. Уже багато років, як вона замовкла і нема нічого на її місці.

Для пропаґанди своїх справ держави й нації використовують сотні ріжних засобів і технічних удосконалень: радіо, літаки, електричність, друк. Слід подумати би, якими засобами могли би покористуватися як найкраще.

Ні для кого не секрет, що нині ціла українська нація, а передовсім її цвіт — наша молодь — психольоґічно живе в атмосфері надії й очікування „світлого дня", „великого зриву", коли історія покличе її до „великого чину". Ні для кого не секрет, що така подія в сьогоднішній ситуації може трапитись буквально „з дня на день". І ось цікаво: хто і що сьогодні робить, щоб підготовити український загал до такого дня? Хто притягає його до цієї роботи? Хто відповідає перед ним за стан підготовки? Чи ті ізольовані від людей наші центри і центрики, чи розкинені по світі наші ґенерали, що мусять нині займатись усякими справами, тільки не військовими? Питання грізне. І коли справа наша — важна справа, а не іграшки, то світове українство через свій Конґрес має подивитись цьому питанню просто в очі і чесно відповісти: чи ми справді повинні готуватись до того дня з усіма моральними, матеріяльними й організаційними наслідками, чи наш черговий „зрив" має скінчитись черговими Крутами та Базаром, у сотні разів побільшеними?

В. П.

Віднова архикатедрального собору св. Юра.

Пресова конференція в святоюрському храмі.

Щоби заспокоїти цікавість не тільки своїх львівських парохіян, які вже три місяці тиснуться в деревляній каплиці на святоюрському подвірю, але й широких кругів нашого громадянства, що із зрозумілим заінтересованням слідкують за життям на львівській святоюрській горі, скликав парох архикатедрального храму св. Юрія, о. прелат Леонтій Куницький, вчора, дня 7. ц. м. пресову конференцію до катедри, де представники нашої національної преси („Діло", „Новий Час", „Нова Зоря", „Мета", „Неділя", „Свобода" й інші часописи) довідалися з компетентних джерел про реставрацію та археольоґічні праці, які саме тепер у нутрі катедри та кругом неї переводять.

На вступі д-р Володимир **Січинський**, доцент історії мистецтва в Українському Педаґоґічному Інституті у Празі, дослідник архитектури нинішнього св. Юра, подав короткий історичний огляд питання. І так перша, деревляна церква станула на святоюрській горі ще у 1?? р., але вже 1340 р. спалив її Казимир Великий після смерти останнього князя Юрія II. Троїденовича.

Другий, мурований храм заложили з кінцем XIV. ст. та викінчили щойно у 1437 р. По словам львівського історика Зіморовича з XVII. ст. ставив його будівничий із Шлеська у візантійському стилі з трьома навами, на взір вірменської катедри. Епископ Атанасій Шептицький розібрав його у 1743 р., бо був вже дуже тісний, і слідуючого року положив підвалини під третій, нинішний храм, обернувши його всупереч приписам нашого обряду вівтарем до заходу. Першим будівничим катедри був італієць **Maretini**, якому завдячуємо прегарну рококову будівлю в традиціях ще ренесансових. Після його смерти у 1759 р. докінчував храм уже менше талановитий будівничий **Fessinger** і з того часу (1770) походить ціле внутрішнє прибра

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ВЕРЕСНЯ 1933.

С. ГАЙДУЧОК.

По гуцульських бездоріжях.

(Докінчення.)

VIII.

Раннім ранком вимріяна погода.

Ми в 6-ох далі на Попа Івана, хоча була проти мене змова щоби вдруге на нього не виходити.

Не пожалували. Полонина розстелила їм свої шовкові трави під ноги, зачічкала китицями змеги (ґістівника); заманив їх Піп Іван платами снігу і золотими воротами. Самі здивувалися, як легко опинилися на його чубі.

Встигли повести зором по Жабю, Кострицї й вже наплили завзяті мряки від Михайлика, мармароського Попа Івана та окутали нас непроглядною хусткою, як мати дитину.

Несамовитою появою виринув з мряки табун коней. Задивований ранніми гостями, пристанув і почвалав дальше.

Свиставкою перекликувалися чеські інжвіри і опинилися біля нас. Тим разом ми розумілися кожний своєю мовою, а не як колись славяни порозумівалися німецькою. Вигідно зійшли ми на Погане місце і потягли дальше на Шпиці.

І гумор зявився, як стрінули польських пластунів з В., яким двох гуцулів несло наплечники. Ми були би в такім випадку наплечники розділили поміж себе.

Знова погода звідкіля взялася. Така з полонинським вітром. Під Менчулом стріча ще з одними мандрівниками. Це львівські філістри з Ямного прямують на Попа Івана. Забули зовсім на те, що я їх учитель і радісно витаються.

Даю їм мапу, раджу пускатися кантом верхи, а оминати аж до „Івана", бо з кожного мають той сам вид. Розходимося.

IX.

Попри Ребра злазимо вниз на Ґаджіну. Що хвилини сніг, то обсув, струйка немовляти потічка і ми доріжками, якими тільки вовки за вівцями ходять, на один поверх нижче. Там уже переходимо плати снігу, що вичікує терпеливо своєї смерти, спускаємося вздовж водопадів, помагаємо собі руками і перед нами стая на горішній Ґаджіні.

Хоча з мене глузують, що я захоплююсь кожним каменем, то самі на добре захопилися панорамою кітла, заїдаючи салямі і попиваючи чай.

Ґаджіну піднайняли на цей рік гуцули з Соколівської Річки.

Байдикували ми ціле пополудне, впиваючись дикою красою і шумами потічків, зі здивуванням слухали гуцула, який і стільки знав чи вдавав фіглявий, що якийсь „Петлюр" переходив через Жабє. Від нього довідалися ми, що п. полковника вибрали в Річці до ради. „Мабуть і війтом буде" додав.

Ночували тепло. Разом з баранами в стаї. Розтягнулись ми на запашній косодеревині. Темно, а баранчики не хотять спати. Що хвилини подзвонюють дзвіночками, то дрібно, дрібонько довго, то коротко вірвано. Хвилина тиші і знов дрібонький дзвінок. Якийсь неспокійний шпиряє по цілій стаї, добився до моїх ніг, давай боротися з черевиками. Другий пробує ногою, чи не може положитися з нами. Ранком влазить такий вам кудлатий чортика на ватру і вогонь полумінем побіг по його кожусі. Ледви вгасив я його і безцеремонно кинув у кут за мої попечені руки.

X.

Півтора години вилїгувалися ми разом на скелями Шпиць. Густо замаїлися вони червоним альпейським цвітом, загадочно поставали грямами, наїжені іглами, дзвіницями, гребенями. Що вони згадують? Велитенською копицею приблизилася Говерля до нас, а ми стали сходити попри Несамовите Озеро попід кізли, до кінця нашої мандрівки.

Прощалися з Чорногорою словами Франка:

Прощай Чорногоро! Піднебні шпилі
Висока над хмари знеслась ти —
З ребер камяних леґіони цілі
Джерел і річок розлила ти.
Колись розливала ти пострах на світ
Опришки гуляли тут сміло —
Днесь „Довбуша крісло" порожнє стоїть
Воно вже мабуть скамяніло.

Ще година, дві і ми на Форещенці гуторимо з колишнім УСС-ом з Бистриця. Випитує за М...ківку, чи ліс там уже відріс, за Космача, бр...шованого.

Шляхотна достойність у розмові, постійно знову „дякую, не курю".

Ще контраст. Пливе тут розмова лемківським діялектом. За хлібом кинула їх доля аж сюди аж зпід Нового Санча.

Забирає нас залізничка у Ворохту, а ми повторяємо за Ґетем:

Was ich nicht erlernt habe,
Das hab' ich mir erwandert.

25. VII. 1933.

ня, всі різьби та сам іконостас.

Після цього д-р Ярослав **Пастернак**, директор Музею НТШ., подав вислід своїх археольогічних дослідів, які переводить на терені катедри з рамени митрополичої консерваторської комісії. Почалися вони ще в червні мин. року і тоді була просліджена підземна крипта під головним вівтарем храму. Розкопками найшов він вкопаних в долівку пять домовин з небіжчиками, а при сондованні стін пощастило йому відкрити біля гробівця кардинала Сембратовича кістницю, а в ній на купі костей домовину з останками Никифора Шептицького, ігуменаноміната василіянського, що невпущений до Лаврова помер таки у Львові 5. липня 1775 р. Окремо в куті було замурованих 5 домовин з кістьми невідомих осіб. Цього року найшов д-р Пастернак під підлогою притвору катедри головну абсиду храму з XIV. ст. з прибудівкою невідомого призначення на зовні, а на підставі одного філяру колишньої престольної частини останок фрески XV—XVI. ст., чим вповні потверджується факт, що там, де сьогодні вхід до катедри, був колись її головний вівтар.

Долівка середньовічного св. Юра була на 70 цм. нижче від нинішньої і була місцями вимащувана, як тік, жовтою глиною. Глибше під нею, вже під фундаментами цього другого храму, найшов він на самій рослій скалі глиняну долівку ще першої церкви із слідами великої пожежі, чим потверджений вповні переказ про спалення деревляного храму у 1340 р.

Розкопками потверджено також устну традицію, що св. Юр побудований на скалі. В середині церкви найшлася вона майже під самою підлогою (пісковець), а за нинішньою презвітерією на дворі спадає вона у віддалі всього 1—2 м. стрімко вниз. Сьогоднішне поширення цього місця походить з часу докінчення нинішньої будівлі, на що вказує в насипі велика кількість кусців нової цегли з XVIII. в. та маса черепя з якогось святоюрського смітника кінця тогож століття. Поза тим найшли частину нагробної плити, вмуровану у фундаменти катедри ліворуч від головного входу (знадвору) з написом: „...го отъ созданія миру 7000 (1485)“ та двораменним хрестом посередині з монограмом ІС—ХС—НИ—КА.

З черги будів. інж. Юрій **Пясецький** зложив звіт з дотеперішних інжинірських праць біля віднови катедри, які виконує кооператива інжинірських робіт „КІР“ у Львові. Першим їх етапом є кладення нової долівки, щоби великі порохи із зривання старої долівки та археольоґічних розкопок не знівечили праці біля попереднього відчищення стін. Стара долівка була виконана з верхніх верств теребовельського пісківця, вже дуже знищена і з такими шпарами, що вдержати відповідну чистоту в церкві було вже дуже тяжко. Багато трудноцщів було з добором взірця підлоги та самого каміння, бо обі ці справи тісно зі собою вяжуться. Матеріял мусів бути дуже трівкий, одначе не дорогий, і ясної краски з огляду на ясні стіни церкви. Під тим кутом розглянено біля 60 ріжних родів каменя, краєвих і заграничних, і вибір впав на німецький матеріял із Сольнгофер біля Нірнберґу. На вибір взору долівки вплинув головно факт, що поземий мет катедри є оснований на трираменнім хресті, що буде тепер віддане темнішими плитками на ясному тлі цілої площі.

Вкінці інж. Атанас **Мілянич** зреферував справу центрального огрівання св. Юра, яке тепер закладається. Наразі виконується тільки потрібні канали під долівкою. Цими каналами мається всисати зимний воздух до спеціяльних апаратів, де його будуть відчищувати, огрівати, насичувати парою, щоби не був надто сухий, і відтак впомповувати іншими каналами до церкви. Щоби при 20 степенях морозу на дворі огріти воздух у церкві до 10—15 степенів тепла, треба біля трьох годин часу та 15 зол. кошту. Воздух буде огріватися дашавським газом, а машини гонитиме електрична струя. Проект центрального огрівання опрацювала кооператива „КІР“ і вона тепер його виконує.

Після оглянення під проводом д-ра Пастернака підземелля катедри, відкритих там гробів, кістниці та домовини Никифора Шептицького запросив парох **о. пралат Куницький** всіх прибувних до себе на перекуску та дальшу товариську гутірку на порушені у звітах теми.

„Святоюрська парохія тепер дуже бідна — заявив він у свому привитанні. У 1918 р. належало до неї напр. 2000 залізничників і 600 трамваярів, всі на посадах, а тепер нараховується між парохіянами до 75 проц. безробітних. Мимо того жертвенність на церкву, а зокрема на запроектований срібний кивот на головний престіл є велика, майже масова і навіть найбідніші приносять старі австрійські корони, срібні ложочки, тощо, щоби причинитися до піднесення величі св. Юра перед своїми й чужими. Другою цінною прикрасою відновленої катедри буде історія нашого Митрополита Шептицького у сніжових. релєфних образах

Відповідаючи йому, подякував **ред. В. Мудрий** в імени всіх присутніх представників преси за змогу оглянути цінні памятки святоюрської гори та її скарбниці — катедри, яка досі лиш зовнішним видом хапала всіх за очі, а в середині лишала не одно до побажання. Розпочате о. пралатом Куницьким діло мусить бути доведене до якнайкращого кінця, щоби св. Юр заблестів у своїй повній величі й красі.

Проф. Січинський дякував після цього о. пароховi за дану йому змогу перестудіювати увесь архівний матеріял, а з черги **дир. Пастернак** подав до загального відома, що всі археольоґічні розкопки на території св. Юра веде він на власний кошт Ексцеленції Митрополита, який не жаліє видатків на те, та як великий меценат нашої науки і мистецтва дає й нашій церковній археольоґії одиноку тепер і найкращу змогу нинішними святоюрськими дослідами додержувати одного кроку з анальоґічними, модерними тепер дослідами у інших народів культурного світа.

Дещо про православні сензації.

НА МАРҐІНЕСІ ПОГОЛОСОК ПРО УСТУПЛЕННЯ МИТР. ДЕНИСА.

У краківськім „Ілюстр. Курєрі Щодз.“, а за ним і у „Волинській Неділі“ появилися замітки, нібито митрополит Денис має уступити, а на його місце має прийти поліський архієпископ Олександер (в обох газетах помилково названо Олексієм). Одночасно з тим, управляючим архієреєм на Волині мав би стати еп. Полікарп (нині всупереч канонам митроп. Денис займає 2 катедри: волинської епархії та холмсько-варшавської).

Невідомо, в якій цілі пускають в обіг серед українського громадянства такі чутки. Чи це має бути доказом, що урядові чинники йдуть назустріч постулятам „Української Ниви“ і справді хочуть приступити до розмосковлення Правосл. Церкви?

Якщо у авторів тих чуток були подібні заміри, то треба сказати, що вони хіба забагато рахували на наївність українського громадянства. Бож хіба поліський архієп. Олександер не такий-же москаль, як і митрополит Денис? Ріжниця між ними є лише така, що один є молодий та здоровий, а другий старий та хорий.

А що важніше, архієпископ Олександер є може більше уступчивий відносно поляків, ніж митрополит Денис. Доказом може бути поведінка арх. Олександра підчас спроби скликання Собору на рішення св. Синоду. В той час, як в єпархіях митрополита Дениса та архієп. гроденьського Олексія переводжувано вибори на Собор, архієп. поліський Олександер та архієп. виленський Феодосій, виконуючи волю влади, відкликали вибори на Собор у своїх епархіях, хоч самі підписали ухвалу св. Синоду про скликання Собору.

Нарешті кажуть, що архієп. Олександер 60 прц. епархіяльних доходів бере у власне розпорядження, а 40 прц. дає до розпорядження консисторії. А митрополит Денис всіми доходами розпоряджається сам. Чиж є ріжниця? Суттєвим і однаковим є те, що в нинішній Правосл. Церкві у відрізненні навіть від Православної Церкви у царській Росії господарка майном Церкви є безбюджетовою та безконтрольною.

Зі всього того виходить, що зміна осіб на митрополичому чи архієпископському престолі сама по собі нічого не принесе. Тільки введення в життя соборного устрою могло би уздоровити та унормувати життя Прав. Церкви.

Щож до другої частини чуток, саме тої що відноситься до еп. Полікарпа, то на Волині думають таке: Своє висвячення єпископ Полікарп завдячує лише тому, що на чолі унійної акції на Волині саме перед тим став українець-епископ Николай Чарнецький. Отже і правлячим архієпископом стане на Волині еп. Полікарп лише тоді, коли еп. Н. Чарнецький перестане залежати від польських латинських дієцезіяльних архієреїв, іншими словами, коли би повстала на Волині незалежна українська греко-католицька епархія. Спасаючись від більшого зла (з точки погляду польських інтересів), згодилась би влада на менше зло. Одначе найкраще для польської політики — далі піддержувати москалів у Прав. Церкві, а унійну місію держати в руках польсько-латинських єрархів.

С. Х.

Еріо червоноармійцем.

З Москви повідомляють, що комісар військових справ Ворошилов надилив б. французького премієра Еріота відзнаками полковника червоної армії. Еріо був тим іменуванням дуже вдоволений і заявив: „Новим доказом приязни російського народу я зворушений до глибини. Буду дальше працювати задля французько-радянського зближення в тій думці, що служу справі миру та демократії.“

—o—

Італія проти ґітлерівської пропаґанди.

ПАРИЖ, 8. 9. Римський кореспондент „Матен“-у повідомляючи про перегрупування італійських військ в окрузі Бренеру твердить, що всупереч офіційним вияснениям воно стоїть у звязку з австро-німецьким конфліктом. Італійський уряд рішився протиділати всяким ґітлерівським державним замахам. Діло теж в самообороні, бо в останніх часах національ-соціялістична пропаґанда в італійському Тиролі зробила поважні поступи.

—o—

Підготування кооперативних робітників.

(На маргінесі статті А. Ж.: „Безробітна інтелігенція та кооперація“. „Діло“, ч. 226).

Стаття д. А. Ж. заключає в собі деякі цінні завваги, та попри це мусять у кожного кооператора викликати поважні застереження.

На її заложення, а саме, що правильний розвиток кооперації вимагає відповідно підготованих людей до праці в кооперативах, кожний погодиться і це підносив уже автор цих рядків у „Г. К. Ч.“ Та не можна погодитися з тим, щоби кооперація була прибіжищем для безробітної інтелігенції, якщо вона не добуде собі основного торговельного і кооперативного знання шляхм правильної шкільної науки. Навчання шляхом листування, яке д. А. Ж. поручає, може бути хосенне, але з правила тільки для людей, які, маючи знання, добуте практикою, бажають його поширити ще й теорією. Тому як шкільний і кооперативний практик радив би я цією дорогою йти тільки старшим кооператорам, що не мали змоги добути торговельного і кооперативного знання, а добули основне практичне. Молодь, що його не має, повинна відбути правильну науку таки у школі під проводом досвідних учителів, уживаючи ріжнородних засобів наукових, так особливо тепер цінених при кожнім навчанні і просто необхідних при науці фахових предметів.

Як нпр. можна вчитя науки товарознавства, не показуючи товарових прібок, або торговельної географії без мапи, чи хочби торговлі без найріжнородніших формулярів та друків? Вищість шкільного навчання полягає ще на безпосереднім контакті учня з учителем, який науку індивідуалізує в пристосуванні до ріжних учнів, а того контакту паперовий контакт шляхом листування не дасть.

Тому кооперативного підготування повинна наша молодь шукати у школах торговельно-кооперативних, бо вони дають будучим кооператорам торговельну техніку, необхідну в боротьбі з приватною конкуренцією, а також кооперативне знання та одушевлення, без якого кооперативна праця все буде мертва.

Устними чи кореспонденційними курсами повинні доповнювати своє знання кооперативні практики від звичайних робітників до керманичів кооперативних установ включно і то не тільки ті, що не кінчили фахових шкіл, але й загалом усі, бо світ не стоїть на місці і хто не поступає, не відновлює свого знання та його не поглиблює, той подається взад. Нині відбувають доповняючі курси судді, учителі, візитатори шкіл з університетською освітою, то чомуж не мали би їх відбувати кооператори, яким часто й середньої освіти недостає, а займають вони важні пости в кооперації!

Тож дуже бажані курси для кооператорів, одначе не тільки в ПСК, як д. А. Ж підносить, але також у краєвих централях (сурогат того бачимо в анкетах торговельних, уладжуваних Центросоюзом і в зїздах РСУК). На таких курсах наші кооператори доповняють своє знання, зревідують свої погляди, подумають над перейденим шляхом праці та може побачать її недостачі, а у викладах і дискусіях найдуть правильну дорогу.

При тому багато користи дасть ще й особистий контакт і виміна думок між самими учасниками курсів, а також оглядини промислових і торговельних підприємств у міських осередках. Це агрубша хосен з устних кооперативних курсів.

Кореспонденційні курси мають знову ту перевагу, що дають знання, не відриваючи учасників від професійної праці, тож можуть довше тревати і дати своїм учасникам ширше й основніше знання. Зокрема, українські кореспонденційні курси подають спромогу своїм учасникам користуватися знанням українських чільних кооператорів, особливо таких визначних знавців кооперації, як професори подєбрадської Академії. Вправді краще було би, якби ми могли користуватися їх знанням на вищих торговельно-кооперативних курсах при нашій торговельній школі у Львові, та коли це покищо трудне до переведення, треба користати бодай з уладжуваних ними кореспонденційних курсів.

Д. Коренець.

Приймають убийника Петлюри як героя.

НЮ ЙОРК, 21. серпня (Вл. кор.) Шулим Шварцбарт, убивник Петлюри, приїхав цими днями до Ню Йорку. Його прихильники уладили в його честь обід у ресторані Троцького при 35. вулиці, недалеко Пенсильванійської залізничної стації. Газетні репортери, які його розпитували про його вчинок, замічають, що Шварцбарт гордий на своє діло, має про себе поняття, що він сповнив обовязок супроти свого народу, а на запит, чи він більшовик, відповів, що „політикою не займається.“ Колиж його запитали, чи він „вірить у безпосередню акцію“, відповів: „Це єдиний спосіб.“

—o—

КАТАСТРОФА РУМУНСЬКИХ ЛІТАКІВ.

БУКАРЕШТ, 8. 9. ПАТ. Вчора біля м. Клюй впав румунський військовий літак. Пільот згинув обсерватор тяжко ранений. Тогож дня військовий гидроплян розбився в пристані Констанци. Два летуни згинули на місці.

МІН. САЙМОН ГОЛОВОЮ АНҐЛ. ДЕЛЕҐАЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. Міністр Саймон візьме керму делеґації Великої Британії в Женеві на зборах Ліґи Націй та на розброєній конференції.

ПОМЕР КОРОЛЬ ІРАКУ.

БЕРЛІН, 8. 9. ПАТ. Минулої ночі помер тут король Іраку Файсаль. Причиною смерти був серцевий атак.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. Наслідком порозуміння з англійським урядом тіло короля Файсаля перевезуть до Іраку на чердаку военного корабля.

—o—

Слідом Мусолінія.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. „Морнінґ Пост“ подає з Берліна поголоску, що Гітлер задумує сам обняти провід закордонної політики, обєднуючи обовязки канцлера з функціями міністра закордонних справ. У такому випадку теперішній міністр закордонних справ Нойрат повернув би на своє давне становище німецького амбасадора в Льондоні.

По широкому світі.

— В Ню Йорку застрайкувало 15 тисяч робітників гафтярського промислу, домагаючись 30-годинного часу праці всупереч колексоні, що передбачає в тій ділянці 40 годин праці в тижні.

НОВИНКИ

— **Вписи до філії Вис. Муз. Інституту ім. М. Лисенка Стрийської дільниці** відбуваються щоденно між 4—6 год. попол. в канцелярії школи Т. Шевченка вул. Мохнацького ч. 12.

— **Вищий Музичний Інститут ім. М. Лисенка** у Львові подає до відома, що курси ритмічної ґімнастики методою Жак Далькроза, які вестиме проф. Оксана Федаківна, абсольвентка повного трьохрічного курсу, що його відбула в центральному заведенні в Женеві під особистим проводом Жак Далькроза почнуться 15. вересня. Ведеться два курси: 1) для дітей, 2) для дорослих. Наука двічі в тижні для кожного курсу. Вписове 2 зол. Курс для дітей 6 зол., для дорослих 8 зол. Елеви Вищого Муз. Інституту платять на обох курсах тільки 4 зол. Інформації в канцелярії Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, вул. Шашкевича 5, що дня від год. 3—6-ої. Ч. тел. 37-15. 335

— **Вибори до львівської рільничої палати** відбудуться в неділю, 10. ц. м. Голосуватимуть у 17 округах на терені трьох східно-галицьких воєвідств. Кожна округа вибирає по 2 радників, разом 34. Осідками округ є: Стрий, Станиславів, Коломия, Заліщики, Копичинці, Підгайці, Золочів, Тернопіль, Камінка Стр., Рава Руська, Городок Яг., Ярослав, Перемишль, Ланьцут, Ряшів. Вибори відбудуться в повітових виділах від год. 10. рано.

— **Новий польський костел.** В неділю м. м. посвятили фундаменти нового римо-кат. костела в оселі Олесів біля Пацикова, пов. Станиславів. У посвяченні взяли участь польські процесії з Лисця і Дрогомирчан та представники влади.

— **В Сокальщині арештовано** кількох людей за спробу ограбити громадську касу в Корчині в користь нібито орґанізації українських націоналістів і вбити громадського писаря Климентія Цирика в Поздимирі. Названища арештованих будуть виявлені після закінчення доходжень.

— **Засідання Історичної Секції** Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові відбудеться в суботу 23. ц. м. з таким денним порядком: 1) іменування нових дійсних членів Секції; 2) евентуалії. — **Президія Секції.**

— **Будова церкви оо. Василіян у Перемишлі перед завершенням.** Український Перемишль матиме в неділю 10. ц. м. велике свято, бо того дня в год. 4. попол. відбудеться посвячення головного хреста на центральній копулі церкви оо. Василіян на Засянні, будова якої ведеться від кількох літ. Чину посвячення довершать оба перемиські епископи в окруженні численного духовенства.

— **Львівська хроніка.** Карний суд у Львові засудив С. Акера на 2 і пів року вязниці за те, що купив дороцінні річи, вкрадені в церкві Василіян у Золочеві. — На Знесінні арештовано Степана Нецкара, б. постерункового, під закидом підпалу. — В половині ц. м. розпічнеться нова будова пл. Більчевського.

— **Хто виграв на льотерії?** В третьому дні тягнення клясової льотерії впали виграші на такі числа: 75.000 зол. на ч. 48847. 10.000 зол. на ч. 36482, 39603, 37638, 70869, 102508, 1290.. 140223. 5.000 зол. на ч. 25039, 65270, 8978.. 91282, 100091. 2.000 зол. на ч. 5202, 13838, 43.. 50697, 56437, 58181, 61045, 98304, 100901, 10655.. 106417, 120810, 123126, 126449, 132108, 1344.. 149442, 151244. 1.000 зол. на ч. 3795, 5500, 1161.. 17935, 18008, 22397, 25606, 27257, 36536, 3961.. 39873, 45702, 52034, 61854, 65217, 68038, 686.. 69111, 69790, 78080, 80166, 85109, 89513, 8723.. 88880, 92800, 98056, 99399, 103952, 111379, 1285.. 133709, 136716, 135089, 140128, 140196, 1428.. 144579, 147619. 15.000 зол. на ч. 21347, 3878.. 10.000 зол. на ч. 75084. 5.000 зол. на ч. 3731.. 53776, 105408, 127951, 152813. 2.000 зол. на ч. 7251, 13103, 15864, 16508, 29973, 38284, 635.. 83393, 89948, 128121, 135539, 190652. 1.000 зол. на ч. 1339, 8379, 12364, 14716, 29527, 35746, 387.. 42909, 44750, 45114, 46175, 46878, 48586, 6187.. 66693, 75784, 78774, 81023, 87955, 84139, 862.. 87701, 86777, 97786, 102744, 107113, 1125.. 125108, 140687 142408, 146460, 152786.

— **Пожежа.** В Дашаві пов. Стрий згоріла корчма, власність спадкоємців Вайнтравба. Пожежа повстала з неустійненої причини на стриху, де було збіже. Шкоди є на 8.000 зол. Хата була обезпечена.

— **Краєва хроніка.** В Побуці пов. Стрий господар Гаврилів напав на підкладі особистих порахунків на місцевого пароха о. Литвина, обкидаючи його камінням. — В Сокальщині бушує шайка конокрадів, забираючи коні з пасовиск і стаєн. — В каварні „Пасаж“ в Станиславові застрілився Казимир Холера, постерунковий поліції з Надвірної.

— **Церква не згоріла.** У звязку з новинкою про пожежу в Молотові пов. Бібрка, поданою за польською пресою в „Ділі“ з 4. ц. м., о. Микола Мельничин, місцевий парох пише нам, що та вістка не зовсім згідна з правдою. Вправді з вини вартівника Антона Масика, який на церковному подвірі розложив собі вогонь і заснув, спалилася частина матеріялу вартости 100 зол., але сама церква лишилася ціла.

— **Палестина.** Населення Палестини вже перевищило міліон душ. З того є арабів 750.000 (вони магометанської віри, а семітської раси так як жиди); жидів 150.000; християн (між ними теж багато арабів) понад 90 тисяч. В Палестині за турецької влади, згідно з постановою корану, не вільно було пити алькоголю. Тепер під англійською владою це змінилося. Нині вже в Палестині є до 1000 шинків, а з того 400 в Єрусалимі.

— **Топельник.** Тому два тижні добули із глинянок біля Варшави трупа невідомого чоловіка. Тепер виявилося, що то був визначний комуністичний діяч із Німеччини. Він віз зі собою частину каси німецьких комуністів. Здогадуються, що його вбив хтось, що нарочно приїхав із Німеччини.

— **Для наживи.** В льондонських кінах вже висвітлюють події на Кубі. Між іншим на фільмі можна бачити такі моменти, як убивство консуля республики Сан-Домінго, розграблення палати президента і танець повстанців довкола трупа полковника Антоніо Хіменца, начальника тайної поліції. На фільмі видно, як консуль забарикадовується у себе на бальконі, пожарники підставляють драбину, щоби дістатися на балькон і в моменті, коли консуль старається відтрутити драбину його схоплюють і кидають в товпу, де він находить смерть. Видно кінооператори, що робили знимки для фільми, були відважні люди і ризикували життям, йдучи з апаратами в саму середину озвірілої товпи. Але чого не зроблять люди для хліба і наживи гроша.

— **Постанова в справі ексмісії.** Цивільна палата найвищого суду видала важне оречення про охорону льокаторів. Із нього виходить, що льокатори, які стараються, щоби їм уневажнити ексмісію з причини матеріяльної нужди, спричиненої безробіттям, недостачі засобів удержання, можуть покликатися на ті причини лише тоді, коли вони були вже, як вони перестали платити комірне. Вімкова пізніша нужда не охороняє перед ексмісією.

— **Крав доляри.** Почтовий посланець зі Стрільча біля Городенки Василь Григорів від довшого часу крав доляри з листів, які діставали селяни від своїх рідних із Америки. Поліція найшла в хаті Григорова 41 почт. пересилок і 53 грошові квіти, яких він не доручив адресатам. Годі покищо обрахувати скільки долярів він накрав. Григорова арештували.

— **Жертви більшовицького режіму.** В загальному шпиталі у Львові помер 4. ц. м. Іван Дацко, втікач з Рад. України, свідомий український громадянин, впавши жертвою жахливих злиднів під більшовицьким режімом. Наслідком харчевої скрути набавився там важкої шлункової недуги і мусів у Львові піддатися операції, яка скінчилася для нього трагічно. З признанням слід зазначити, що долею нещасного втікача занялася була Народня Організація Українців м. Львова, зокрема п-і Дорошенкова.

— **Змова проти світу.** Нюйорські ґазети подають замітку про віддання до друку накладнею Вайкінг Пресс нової книжки про Радянщину. Автором її є звісний уже в Америці письменник, Ессад-Бей, що вродився в Росії і тому тепер нею так пильно займається. Книжка має називатися: „ОГПУ — змова проти світу“. Автор розповідає нечувані до тепер вісти про більшовиків і їх систему. Каже, що тут діло не в теоріях Маркса, але в якійсь божевільній ідеї створення раю, в якому кождого приневолиться бути щасливим. Щоби це перевести в життя, більшовики не зжахнуться перед ніяким засобом, а державна ОГПУ виготовила вже пляни акції. „Мета, до якої більшовики змагають, це не якась економічна система — пише автор. Це нова концепція світа і людскости. Ця концепція виглядає для европейця як щось механічного, бо зводить кождого до одного бездушного рівня“. Нове людство не приходить з доброї волі. Його підготовила ОГПУ штучно. Ні один звук, ні одна новинка, ні яканебудь замітка зпоза більшовицького царства не сміє дістатися до нутра. Край ограбили більшовики і позбавили людей всякого опору. Нарід находиться в безнадійному стані і відданий цілковито на страшні експерименти ОГПУ. Найбільш драстичним експериментом було вирвання з людей всякої думки про яку небудь відпорність словами або ділами. Звичаї народу змінилися до непізнання. Тіло ще остало, то правда, але з черепа витягнено мозок. А провідний мозок, тобто інтелектуальну верству винищено в казаматах ОГПУ. Там вимордувано біля півтора міліона самого інтелектуального квіту. Теперішні люди забули вже думати, вони не мають мозку. Вони модумки про якунебудь відпорність словами або викрикувати з радости, от так, як уряд захоче. В Радянщині панує безнастанний террор, а щоби знайти подібність до теперішнього стану, дарма шукати прикладів в історичних переворотах. Єдина анальоґія може знайдеться в літописі розбійничих ватаг, які допускалися злочинів, що переходять людську уяву. Страх це найглибше почування і тому ним послугуються більшовики аж до самодурства. На кінці характеризує Ессад-Бей цю систему, як злуку азійсько-монгольської кровожадности з орієнтальним фанатизмом, з революційним духом Европи, і з холодними абстрактними теоріями Заходу.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому (236) числі „Діла“ в „Економічному Огляді“ при обговорюванні „Пром.-Торговельного Вістника“ надруковано помилково „а зато“, має бути **а дато.** Ціле речення повинно виглядати ось так: „а дато — не від сьогоднішного дня а від дня, який зазначений на листі чи документі“.

Із судової салі.

ПІД ЗАМІТОМ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ДО О.У.Н.

У станиславівськім суді відбувалася в пятницю розправа проти 21-літнього гімназійного учня Івана Петрини, обвинуваченого в приналежності до ОУН. А саме закидали Петрині, що він у хаті своїх батьків у Станиславові переховував підозрілих у нападі на почту в Городку Яг. Маріяна Жураковського та Петра Максимціва. Максимцівому поміг Петрина передістатися до Чехословаччини. Жураковський скривався далі в хаті Петрини та коли Петрина запримітив, що Жураковського слідкує поліція, повідомив його про це. Жураковський перенісся до хати своїх батьків і тут його арештувала поліція. Петрина на розправі заперечив, начеб переховував Максимціва та Жураковського в себе перед поліцією, бо не знав, чи поліція їх пошукує. Приняв обох у себе як знайомих.

Суд засудив Петрину на 6 місяців вязниці, яку він уже відбув у слідчому арешті, тому вийшов на волю

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Кирило Джулинський, емер. радник воєвідського уряду, помер трагічною смертю в 44-ім р. життя у Кракові. Покійний був сином священика о. Льва Джулинського, пароха в Лапшині б. Бережан, відомого довголітнього видавця „Посланника“ і популярної бібліотеки для народу „Місійні книжечки“. Скінчивши правничі студії у Львові та Відні, д-р К. Джулинський пішов на адміністраційну службу і працював якийсь час у львівськім намісництві, виконував обовязки старости в Бережанах, потім був призначений до воєвідського уряду у Львові, згодом перенесений до міністерства у Варшаві і назад до воєвідства у Львові. У розквіті сил, як талановитий і совісний урядовець мусів він піти на примусову емеритуру і тоді, не маючи змоги прожити з ріднею зі своєї скромної пенсії, взявся живо до торговлі. Підприємство, засноване ним енергійною та вмілою рукою, дуже добре розвивалося і сам він мав якнайкращі надії на успіхи своєї праці. На жаль, у звязку з довгою недугою доньки та її смертю Покійний попав у велике пригноблення й меланхолію. Родинне нещастя було головною причиною його акту розпуки, зовсім несподіваного для найближчої його рідні та приятелів. Покійний був дуже чесною людиною та зразковим громадянином. В. Й. П.!

Іван Паневник. Дня 31. серпня ц. р. помер один з найсвідоміших культурно-освітніх робітників Солотвинщини Іван Паневник. Без нього не обійшлося в Солотвині ніяке національне свято, ніяка вистава. Скрізь був перший, а найбільше вибивався своєю грою в аматорських виставах, маючи вроджений талант театрального артиста. Помер на сухотку в молодім віці. Читальня „Просвіти“, членом виділу якої був Покійний, вшанувала його память клепсидрами, жалібною хоругвою на поміщенні читальні, численною участю членів у похоронах та надгробним словом. В. Й. П.!

З кіна.

Кіна „Коперник“ і „Маруссенька“: „Прощання зі зброєю“.

Любовна історія військового санітара і сестри милосердя підчас війни на італійському фронті, куди доля закинула американців. Ціла низка воєнних і ліричних сцен на тлі гарних краєвидів і мистецьких будівель. Є кілька моментів підчас залицяння закоханої пари зовсім нових як кінова обсервація. Тема фільми: руїнницька сила війни, якій протиставлена будівнича сила кохання. У головній ролі Ґері Купер з мало відомою, доброю артисткою.

Дописи.

ІЗ СОКІЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ СТАНИСЛАВІВЩИНИ

День 3. вересня 1933 довго буде в памяти тих, які були на сокільському святі в с. Підпечарах станиславівського повіту. Хоч дощ лив до полудня і не давав надії відбути це свято, то всетаки соколята не зрезиґнували, бож свято вже раз з причини неґоди (27. 8.) відкладено. В год. 3-ій попол. небо розяснилося і виглянуло сонце. На площу виляглo ціле село. Сусідні сокільські станиці через дощ не явились. Місцеві члени „Сокола“ в комплеті: побратимів 36, посестер 62, доросту 26, разом 124, узяли участь у виконанні програми. А програма та була добірна, захоплююча своєю різнородністю й виконавцями. По дефіляді мужеський хор відспі

ває сокільський гимн, після чого на переміну з іншими точками програми йшли: три виступи мішаного хору (пісні: „Ой знати, знати“, „Вчора була субота“, „Калина“, „Ой у полі верба“, „Ой чиєж то поле“, „Чи я не хазяйка“, „Калина“), деклямація (Володимир Логаза), монольог (Дмитро Сворак), сольовий танок „Гонта“ (Михайло Семанів), танки: „Запорожець“ (8 побратимів), „Гопак“, „Полтавський козачок“ (4), „Аркан“; „Козачі постави“ (10), вправи посестер серпами (62), побратимів вільноруч (32), вежі побратимів (16), вежі до росту (11). При кінці програми на „алярм“ віхала на площу сикавка з приладами, з якою побратими виконали вправи. Свято закінчилося уставкою в ряди соколів і сокілок на площі, до яких звернувся відпоручник Сокола-Батька побр. д-р Чорненко з бадьорою промовою про завдання сокільства, в якій висказав також признання сокільству в Підпечарах за його здисциплінованість і працю, зачисляючи гніздо в Підпечарах до передових у гурті 40 гнізд Станиславівщини. По відспіванні сокільського й національного гимну сокільство рівними рядами покинуло площу, а місцева орхестра, яка безлоганно приграваля до вправ, до пізного вечора грала соколам і сокілкам — в нагороду за їхню працю до танцю.

РАДЕХІВЩИНА.

Заборона свята в честь поляглих під Крутами. Стараннями студентської молоді Радехівщини мало бути влаштоване в неділю 27. серпня ц. р. свято в честь поляглих під Крутами. Свято мало відбутися в салі Народнього Дому в Радехові і на його програму приготовано промову, хори, деклямації, продукції цитри й бандури. Місцеве староство свято заборонило. Зміст письма староства подаємо в цілости:

Starosta radziechowski Nr. B. 32. Radziechów, dnia 25. sierpnia 1933. Do Pana Dr. Jarosława Selezinky w Radziechowie. Na zasadzie art. 72 rozp. Prezydenta R. P. z 22. 3. 1928 Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341 i ze względu na zachowanie bezpieczeństwa, porządku i spokoju publicznego odmawiam PT. udzielenia zezwolenia na urządzenie w dniu 27. 8. 1933 koncertu ku czci poległych w 1917 w boju pod Krutami, ponieważ wedle dołączonych tu tekstów przemówień, wierszy i pieśni stwierdziłem, że dołączony program koncertu zawiera znamiona, mogące obrazić uczucia innych narodowości, jakoteż podburzania jednej narodowości przeciwko drugiej. Od tego orzeczenia wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu, który podać należy do Starostwa w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu. 1 znaczek stempl. za 5 zł. zwracam. 1 załącznik. Starosta powiatowy wz. Mr. Gargasz zast. Starosty.

Отже вже навіть не вільно помянути поляглих під Крутами з московськими окупантами. Без коментарів.

Зібрання молоді і старшого громадянства. В неділю 27. серпня було в салі Народнього Дому в Радехові зібрання студентської молоді Радехівщини і старшого громадянства. На зібранні читано реферати про ідеольогію студентства і про взаємини двох генерацій. По рефератах розвинулася дуже цікава дискусія, головно на тему взаємин старших і молодших. Обговорювано останні львівські події, при чому хід дискусії, її рівень і тон були такі, що вислід дискусії був би певно корисний для всіх учасників. На жаль, у половині наради ввійшла на салю поліція і заборонила дальші наради, хоч вони відбувалися на основі арт. 18 а закону про збори і на салі були лише ті, що мали в руках поіменне писемне запрошення від господарів наради д-ра Селезінки й інж. Герасимовича. Ніякі аргументи ані інтерпретація постанов закону не здержали функціонарів поліції від розвязання наради.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ДРУГИЙ СОКІЛ.

Змагання за вхід до Окружної Ліги відбудуться в неділю 10. ц. м. в год. 4-ій пополудні на грищі Погоні. Перед змаганнями відбудеться вручення памятки ... робцеві з нагоди 200-их змагань і Бутлеві І. з нагоди 100-их змагань у барвах України. В год. 2-ій відбудуть змагання Україна II. — Лехія II. за мист. Б-кляси.

У. С. Т. (ХОДОРІВ) — ОРЛЄНТА (БІБРКА).

Знаменита українська дружина У. С. Т. з Ходорова здобула у змаганнях за мистецтво Ц-кляси своєї округи рівну кількість пунктів з польською дружиною „Орлєнта“ в Бібрці. Рішаючі змагання за мистецтво і вхід до Б-кляси між цими дружинами відбудуться на невтральнім терені, а саме у Львові на грищі Чарних у неділю 10. ц. м. в год. 11.45. Вступ на грище 25 сот.

КРАЄВІ ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

відкликані з причини низької температури води й вітря.

Нові книжки й журнали.

Д-р Іван Німчук: ЮРІЙ ФРАНЦ КУЛЬЧИЦЬКИЙ І ЙОГО ПОДВИГ. В 250-ліття памятної події. Львів 1933. Стор. 16, 8°. Ціна 40 сотиків.

Книжечка ця надається до масового поширення в усіх кругах нашого народу з уваги на роковини відсічи Відня, в якій Ю. Ф. Кульчицький так дуже відзначився. Вартість публікації підносять поміщені в ній знимки памятника Кульчицького, його портрету і ... першої каварні. Замовляти в усіх українських книгарнях Львова та в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 8. IX. год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.
Субота 9. IX. год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.
Неділя, 10. IX. год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 9. IX. год. 7.30 веч. „Неприятелька мущин“.
Неділя, 10. IX. год. 3.30 попол. „Моя панна мама“ (Найнижчі ціни від 60 сот. до 3.50 зол.).
Неділя, 10. IX. год. 7.30 веч. „Неприятелька мущин“.

Кіна.

АДРІЯ: „Опир в опері“.
АПОЛЬО: „14-го липня“.
АТЛЯНТИК: „Пісня серця“.
КАСІНО: „Остання цариця“.
КОПЕРНИК: „Прощання зі зброєю“ (Ґері Купер).
КОЛІСЕЙ: „Білий мустанг“, ревія „Рожевий вальс“.
МАРУСЕНЬКА: „Прощання зі зброєю“ (Ґері Купер).
МІРАЖ: „Акселя“, „Кіноманяк“ (Гар. Льойд).
МУЗА: „Королева скорости“.
ПАЛЯС: „Адютант його Великости“ (Власта Буріян).
ПАН: „Гальо Париж! Гальо Берлін!“ і ревія (виступ львівських артистів).
ПАСАЖ: „Вязень із Каєнни“ та „Фліп і Фляп за кратами“.
СТИЛЕВЕ: „Люди в готелі“ і ревія „Поворот соломяних вдівців“.
ХИМЕРА: „Пісня ночі“ (І. Кепура).
УТІХА: „Побіджені побідники“, ревія: „Чи ви курите?“

Закордонне радіо.

Субота, 9. вересня 1933.

Братислава (279,3) 20.25 Спів, музика; **Міляно** (331,4) 20.45 Концерт; **Штутгарт** (360,6) 21.00 Веселий вечір; **Ляйпціґ** (389,6) 20.00 „Гарна Галятея“ оп. Суппе; **Білгород** (429,7) 19.00, 20.30 Спів; **Прага** (488,6) 19.10 Військ. музика; **Відень** (518,1) 12.00 Концерт, 19.25 Арії та пісні, 20.15 „Авфбефель дер Герцоґін“ оп. Граніхштедтена; **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. орхестра, 17.30 Мад. мельодії, 18.10 Пісні, куплети, 20.10 „Циганський примас“ оп. Кальмана; **Харків** (937,5) 9.00, 18.00 Концерт, 13.50 Радіокомпозиція, 15.00 Радіофільма, 16.20 Літ.-муз. трансм. для сільських дітей, 19.00 Трансм. з Української Фільгармонії.

Неділя, 10. вересня 1933.

Братислава (279,3) 18.35 Концерт; **Бреслявв** (325) 11.30 Діти співають нар. пісні, 18.25 Солісти; **Штрасбурґ** (345,2) 20.30 „Ле Роа Д'Іс“ оп. Лялльо; **Ляйпціґ** (389,6) 20.00 Вечір музики; **Білгород** (429,7) 15.00 Нар. музика, 16.30 Пісні; **Рим** (441,2) 19.45 Спів, 20.45 „Суа Альтеца Балля іль Вальцер“ оп. Ашера; **Прага** (488,6) 9.15 Шопенові твори; **Відень** (518,1) 11.00 Симф. концерт; **Мінхен** (532,9) 8.15 Тріо Чайковського; **Будапешт** (550,5) 17.20 Циг. музика; **Харків** (937,5) 9.00 Тріо, 10.00 Військ. марші, 13.30 Симф. концерт, 15.00 Концерт для села, 16.00 Сатирична авдиція; **Москва** (1000) 17.25 „Лебедине озеро“ балет Чайковського (Сталін 424,3 м.).

Львівське радіо.

Субота, 9. вересня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 14.55, 15.15 Грамофон; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Сальонова орхестра; 16.00 Авдиція для хорих, сальон. орхестра; 16.30 Спів (Ол. Островська); 17.00 Відчит; 17.15 Легка музика; 18.15 Прерії та верхи Канади; 19.05 Куток краєзнавчого т-ва, 19.15 Поля бою під Віднем; 19.25 Всячина й легка музика з гр. плит; 19.45 „Соловейко й рожа“ Оск. Уайльда; 20.40 Пісоньки (Меч. Фоґ); 21.15 Трускавецькі помірки; 21.30 Польська музика; 22.00, 22.40 Танкова музика; 22.25 Спортові вістки.

Неділя, 10. вересня 1933.

12.15 Муз. поранок; 14.00 Завдання Акцептаційного Банку; 14.20, 15.05, 22.45 Грамофон; 14.43 Помічні навози; 16.00 Для дітей: „Що чувати в світі“, „Пішкою по Африці“; 17.00 Робітнича дитина в передшкільному віці; 17.15 Міждержавні змагання коп. мяча на гр. „Леґії“; 17.45 Авд. „Бучинове весілля“; 18.40 „Як Собіський з ковалихою танцював“; 19.20 Всячина; 19.40 Почт.-техн. скринька; 20.00 Концерт, музика, спів (Кравфорд); 21.00 На веселій льв. хвилі; 22.00 Польські й італійські пісні (Єнджеєвська, сопран); 22.26 Спортові вістки; 22.40 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Банк Польський в пятницю платив за доляра 6.12 зол., у приватних оборотах платили по 6.17—6.19 зол. Тенденція вдержана.

Золото: доляри 9.06—9.09 зол.; корони 38—38.20; франки 36.40—36.70; дукати 84—84.30; рублі 4.70—4.75.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.65, 125.96, 124.34; Данціґ 173.60, 174.03, 173.17; Голяндія 360.35, 361.25, 359.45; Льондон 28.19—28.18, 28.33, 28.03; Париж 35.02, 35.11, 34.90; Прага 26.50, 26.56, 26.44; Швайцарія 172.72, 173.15, 172.29; Італія 47.15, 47.38, 46.92; Берлін 213.05—212.95.

Акції.

Банк Польський 83 і три четверті.

ЗБІЖЕ.

Льоко Підволоч.: Ячмінь на мливо 11.75 до 13.25. Льоко Львів: Ячмінь на мливо зол. 13.00 до 13.25.
Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 8. IX.: масло 2.50, молоко 15 сот., сметана 70 сот., яйця 3.90 зол. за копу. Тенденція на масло і яйця удержана, на сметану і молоко слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок відбудуться дня 17. вересня (неділя) 1933. в домівці Дівочої Школи, вул. Мохнацького 12. з таким денним порядком: 1. Відкриття Зборів і вибір Президії. 2. Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 3. Звіт з діяльности Кружка за р. 1932-3: а) секретарський, б) касієрський. 4. Звіт Контрольної Комісії і внесення на уділення Старшині абсолюторії. 5. Вибір нової Старшини і членів Контрольної Комісії. 6. Вибір делегаток на Загальний Зїзд Р. Ш. і на Збори Повітового Союзу Кружків Р. Ш. 7. Справа удержання Дів. Школи ім. Т. Шевченка. 8. Внески і евентуалія. Початок Зборів о год. 5. попол.; на випадок недостачі комплету о год. 6. при якомунебудь числі членів“. Присутність членів обовязкова. 339 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 2-літньою практикою шукає посади в адвоката на Волині. Зголошення Адм. „Аплікант“. 334 1—2

САМІТНА вдова по б. старшині У. Г. А. шукає заняття господині. Зголошення до Адмін. під „Педантка“. 338 1—2

ЖІНКА середніх літ, совісна і енергійна прийме управу господарства на парохії. Відомість з чемности Вп. Бачинська, Стрий, вул. Потоцького. 340 1—3

ЧЕРНИК ОЛЕКСА урodж. 20. лютого 1896 уневажнює військову книжечку видану П. К. У. Городок Ягайл. (Львів повіт), яку згубив у Львові. 336 1—1

НАУКА писання на машинах найновішою методою, переписка та повелічування письм по цінах найнижчих приймає ... Ломаґа, Валова 11. 306

КРІЗОВІ ЦІНИ!!! Відома і загально ... на Вища Школа шиття і моделювання приймає учениці і замовлення робіт. ... Козловська, Академічна 22/I. 314 1—...

КІМНАТА фронтова, 2 вікна, тепла, ... та — умебльована, з услугою і світлом за 50 зол. місячно лиш особам на становищі. Вул. Виспянського 31, партер. 323 1—...

ДОБРУ ОПІКУ найде ученик (ця) в інтелігентськім домі. Добрий харч, евентуально на поміч в науці. Зголошуватись: ... ника 42 а II. п. 325 1—...

ПРИ вулиці Потоцького нова камениця ... разів по 3 кімнати, кухня, комфорт. ... комірне, 70.000 банковий довг на 25 ... доплата 25.000 золотих. Ігнат, Курк... 329а 1—...

ВУГОЛЬ: Калитяк, Байки 14. Тел. 28-... 203 11—...